Karikatür

ESKİ ÇERİ — YENİ ÇERİ

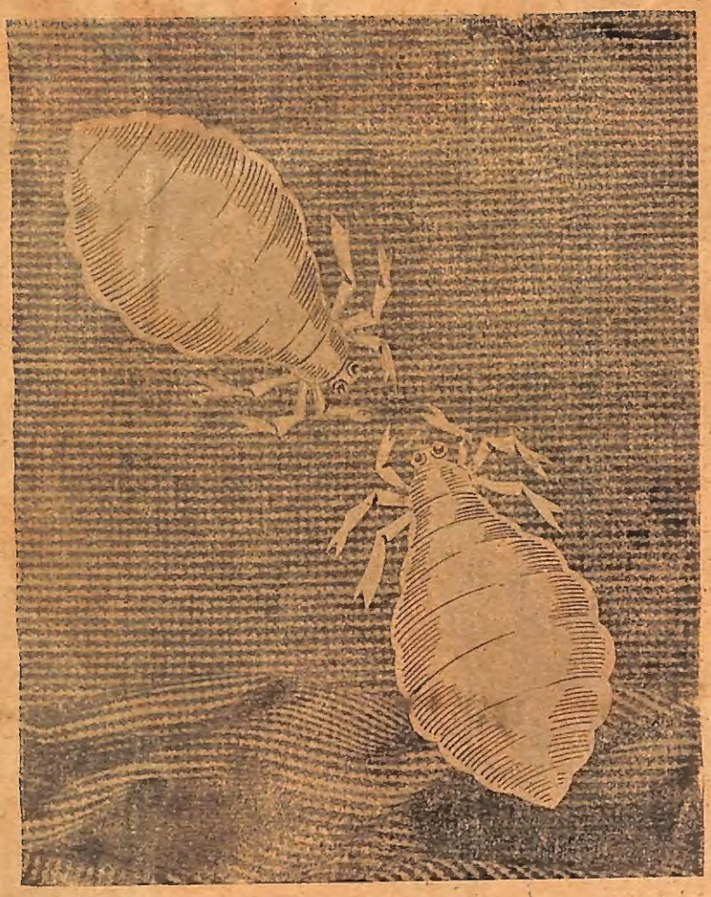

TİFÜSÇÜLER FAALİYETTE:

— Bizim için gecede dokuz yastık dolaşır derler...

— O eski zamanda idi. Tramvaylar, vapurlar, trenler icat edildikten sonra gecede dokuz mahalle dolaşıyoruz!.

ANKARA MEKTUBU

SEYYAR BABIÂLİ:

Farkında mısınız bilmem? Yavaş yavaş Babıâli Köprüdeki Kadıköy ve Boğaz iskelelerine dökülüyor.. Eskiden de Köprüde sabit ve seyyar kitapçılar yok değilmiş ama, bugün daha fazla galiba... Hele seyyar kısmı gazete ve mecmua sahiplerile kitapçıların dikkatini çekse gerektir.

Nerede hareket orada bereket. Beyoğlunda da hareket yok mu? Var, var ama galiba oralarda türkçe okuyanlar az olacak ki tütüncü dükkânları hep yabancı mecmualarla dolu. Eski bir iki kütüphanede türkçe eser yok gibi, bereket versin ki bir tane "Gen,, kitabevi açıldı.

Adı geçen iskelelere ve bilhassa Kadıköy iskelesine ayak bastınız mı gezginci gazete ve mecmua satıcıları sizi serseme döndürür. Bu, memleket irfanı için fena bir şey değil, değil ama, mübarekler irileri ufaklı o kadar çok ki akşama kadar zaten şişmiş olan kafanızı büsbütün harap ederler.

Vapurda oturmaya görünüz; sağınızı solunuzu, önünüzü ve arkanızı hep bunlar doldurur boşaltır. Üçü gider beşi gelir ve hepsi de mecmuaları burnunuza sokar gibi sürterek bağırır:

— Vog geldi Vog. Koliyers, Viktori....

Bunlar bin bir tanedir. Türkçeler ise arada lutfen satılır:

— Karikatür, Yedigün, Şaka, Aylık Ansiklopedi...

Vesaire... Bunların satışlarında izahlar da yaparlar:

— Haydi Tombul teyzeli Karikatür çıktı. Tayyare ile gelen Riders dacest... En son moda modeller, Ramizin Karikatür Albümü...

Bir mecmua sahibi için bunlar çok iyi... Gelelim kitap nâşirlerinin yüreğine su serpenlere (!):

— Mehmet Beye açık mektup, Dininizi öğreten kitap, Hitleri kim öldürdü? Bektaşiliğin iç yüzü...

Bunlar da elden satılan kitap neşriyatıdır. Öğle ve akşam üzeri gazeteler başlar. Bunlardan da dikkati çekenler gece gazeteleridir. Gündüzün bulunmıyan bir sürü çocuk saat altı sularında birdenbire kara bulut gibi ortalığı kaplarlar ve gazetelerini satarlar:

— Cinayeti yazıyor!..

Bazıları istisna edilirse bu satışlar hiç de fena değil. Fakat yorgun kafanızı dinlemek ümidile girdiğiniz vapurda bir taraftan durup dinlenmeden beşi onu birden gelip giden ve bağıran bunlar, diğer taraftan kahvecinin tıktıklarla tempoladığı kahve içmeye teşvikli ikazları, çikolatacı ile nane şekercinin sesleri.... İllâllah...

Belki de hoş falan ama, insan o sıralarda bunları düşünemiyor. Hulâsa, Lâ rahati fiddünya...

★

BEKLENENLER YERİNE BEKLENMİYENLER:

Bu sene acaip bir sene oldu. Beklenenler gelmedi de beklenmiyenler geldi. Meselâ kış ortasında bahar beklenir mi idi? Geldi işte... Leylâklar tomurcuklandı, gonca verdi. Hattâ bazı coşkun erik ağaçları çiçek bile açtı. Ne idi o geçen pazarki güneşli hava?.. İyi, fakat kış nerede?

Sonra beklenenlerin en başında sulh vardı. Haniya o haspa da nerelerde şimdi? Diplomatların bir çoğu bu sene artık kışın sulh olur diyorlardı; bu da lâfmış... Buna rağmen harp şiddetle devamda...

Sulh ne zaman? Mechul... Bir hoş hikâye uydurulmuş, ağızdan ağıza buralara kadar gelmiş. Güya, Çörçilin şoförüne sormuşlar:

— Sulh ne zaman?

Şu cevabı vermiş:

— Bilmem, Başvekilin ağzından buna dair bir şey duymadım.

Lâf ya... Tersine olarak, bir gün Çörçil şoförüne sormuş:

— Sulh ne zaman?

Şoförde tabiî cevap yok. Fakat adamcağız kendisine bu suali soran gazeteciyi arayıp bulmuş ve şöyle söylemiş:

— Sen Çörçilden naklen bir şey söyliyebilir miyim diye sulhun ne zaman olduğunu bana sormuştun. Çörçil bu hususta nihayet bir lâf etti... Senin gibi o da bana soruyor: Sulh ne zaman?

★

KADIN ESİRLER:

Dünya işte böylece tersine döndü. O kadar ki gazetelerde okumuşsunuzdur; Selânikte kadın askerlerden esirler bile alınmış. Kadın eskiden erkeğin esiri idi; bırakınız ki bu zahirî vaziyet idi, hakikatıhalde erkek her vakit kadının esiri olmuştur. Şimdi de beynelmilel ahitler ve teamüllerin tarifine uygun olarak esir oluyor.

Kadın her hususta erkekle müsavi olmuştu. Onun her yaptığını yapıyordu. Şimdi esir de oldu ve erkekten hiç bir suretle ayrısı gayrısı kalmadı. Kadın asker, harp meydanlarında kadın ölü, kadın yaralı ve kadın esir... Hey yarabbi akıl duruyor. Kimbilir bu esirlerin içlerinde ne güzelleri de vardır; meselâ erkekleri kendilerine esir edecek kadar güzel olanları... Esirin esiri olmak, bir âşık için galiba bu en mutlu sıfat olacak.

Zaparta

KAZAYA KARŞI

Odacı, fabrika müdürüne memurlardan birinin kendisile hususî bir şey görüşmek istediğini haber verdi. Bay müdür böyle hususî konuşmalardan hiç hoşlanmazdı. Kendi kendine:

— Ya izin, yahut da maaşa zam istiyecektir. Diye düşündü. Memur, sevdiği çalışkan gençlerden biriydi. Onun için atlatmağa kalkmadı:

— Gelsin!

Uzunca boylu, zayıf bir genç içeri girdi, saygı ile selâmladı:

— Affedersiniz efendim, sizi rahatsız ediyorum.

— Buyurun, söyleyin!, ne istiyorsunuz?

— Tazminat efendim.

Müdür kaşlarını çattı. Dudaklarını buruşturarak hayretini belirten bir sesle:

— Anlıyamadım?!.. dedi. Ne tazminatı?

— Kazadan dolayı!

— Sizin başınızdan bir kaza geçtiğini hatırlamıyorum.

Genç adam sevimli görünmeğe çalışarak nezaketle cevap verdi:

— Aman efendim. Geçen ay evlendim ya!.

Müdür gülümsedi. Sonra yumuşak göründüğüne pişman olmuş gibi toparlanıp tekrar çatındı:

— Evlenmek bir kaza sayılmaz! dedi. Sayılsa bile, müessesemiz yalnız fabrika içinde vukua gelen kazalardan dolayı tazminat verir. Bunu unutuyor musunuz?

Delikanlı tekrar gülümsiyerek şirin görünmeğe çalıştı:

— Nasıl unuturum efendim! Bendeniz de karımla burada tanıştım. Bizim bürodaki daktilo ile evlendiğimi hatırlamıyor musunuz?.

Profesör

No. 469 CİLT: 19 SENE: 9 FİYATI 15 KURUŞTUR 21 İLKKÂNUN 1944

Karikatür

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ MİZAH MECMUASIDIR

— Silâhları bırak, eller yukarı!..
— Peki, emredersin amma sen kimsin?
— Ben müstakbel ve muhayyel dünyayım!..

— Bana bak baba, galiba sen mesleğe yeni girdin. Nasıl dilenileceğini bilmiyorsun. Öğreteyim: Karaköyde: Allah kazadan belâdan saklasın; Yerli mallar önünde: Allah ne muradın varsa versin; Tramvay istasyonunda: Allah elden ayaktan düşürmesin; Sinema kapısında: Allah hasretlilerine kavuştursun! diye dua edersen zengin olursun!..

HAFTADAN HAFTAYA

EVİN POLİTİKASI

Arkadaşlardan biri çatkın bir çehre ile gazete okuyordu.

— Hayrola, dedim, fena bir haber mi var?

— Çörçilin beyanatını okuyorum. Bu zata fena halde öfkelenmeğe başladım.

— Sebep!

— Ağzından hiç hayırlı bir lâf çıkmıyor. Muharebenin daha uzun süreceğini söylüyor.

— Peki sen çok kısa mı süreceğini zannediyorsun?

— Yoooo...

— O halde niye kızıyorsun? Madem ki sen de o fikirde imişsin. Demek ki doğru düşünüyor.

— Düşünmek başka iş söylemek başka iştir. Ben de neler düşünüyorum ki doğrudur. Fakat yine de tersini söylerim.

— Anlıyamadım ne demek istediğini..

— Çörçil politikamı bozuyor azizim.

Bu sefer hakikaten alıklaşarak yüzüne baka kaldım. O izah etti:

— "Sen kim politika kim,, diyeceksin değil mi? Doğru... Fakat unutma ki herkes kendi evinin Çörçilidir. Gerçi bizim evin bir de Hitleri ile Mussolinisi vardır ama beş altı aydır çok şükür başımdan defetmiş bulunuyorum.

— Kimmiş onlar?

— Kaympeder ile kaymvalde... Kaymvalde evin Hitleri, kaympeder Mussolinisi idiler. Daha doğrusunu isterseniz bir de Franko makamında kaym birader vardı. Yıllardan beri evde ilişkilerimizi kurutuyorlardı.

— Peki şimdi ne oldular?

— Kaymvalde altı ay evvel vefat etti. Kaympederi evlendirdik; Bursaya içgüveysi gönderdik. Franko yani kayınbirader yalnız kalınca çaresiz kuyruğu kıstı. Onun için evde az çok istiklâl nimetine kavuşmuş gibiyim. Fakat dediğim gibi Çörçil politikamı bozuyor.

— Şimdi onu anlat bakalım.

— Efendim ışıklar açıldıktan sonra evde gayet iyi bir ekonomik politika yolu tutturmuştum. Meselâ bayanın kızlarımla başbaşa verip fiskosa başladıklarını görünce benden elbise veya ona benzer birşey istiyeceklerini sezerek başlıyordum söyleve: " — Allaha çok şükür Akdenizde, Karadenizde, Atlantikte, Balkanlarda muharebe bitti. Almanyada da eli kulağında. Hitlerin öldüğüne ötekilerin kaçtığına dair katî haberler var. Almanlar sulh istiyorlarmış. Demek ki sulh bir iki aylık mesele. Böyle olunca İngilizler, Amerikalılar, İspanyollar ne kadar malları varsa gemilere doldurarak yola çıkarmışlar... Malûm ya onlar Avrupaya ihraç yapmak için yüz binlerce mavna yapmışlardı. Buna lüzum kalmayınca hepsini ticaret gemisine çevirmişler; kimine bir motör ile uskur, kimine yelken uydurmuşlar. Hepsi birden bizim limanlara doğru geliyorlarmış. Öyle ya bütün dünya harpten fukara düşünce kalantor müşteri bizden başka kim kalıyor? Gazetelerde de okudunuz ya yirmi iki kuruşa basmalar, üçer liraya kadın iskarpinleri, beşer liraya şapkalar, iç çamaşırları, gömlekler, yüzükler, küpeler vesaire...

Ben böyle Mercan yokuşu işportacıları gibi malların nefasetini, ucuzluğunu ballandıra ballandıra söyledikçe bayanla kızların ağızlarının suyu akıyor:

— Sahi mi? Aman ne zaman? diye suallere başlıyorlar.

Ben izahat veriyorum:

— Kara borsacıların eline düşmesin diye söylemiyorlar ama vapurların bir kısmı gelmiş bile. Pek büyük bir makam işgal eden bir dostumda örnekler gördüm. Aman neler, aman neler... Efendim bir ipekli emprimeler var ki insanın çiçek gibi koklıyacağı kadayif gibi yiyeceği geliyor. Bu nüfuzlu dostuma: "Güzel ama bunlar kapanın elinde kalır; biz yine dımdızlak açıkta kalırız.,, dedim. O: "Ne münasebet ben sizin için en iyilerinden ayırtırım; fiyatlarda da daha tenzilât yaptırırız. Elverir ki siz nümuneleri daha evvelden seçin; bana verin.,, dedi.

Benim arasıra maslahat icabı olarak attığım yalanları en

çok tecrübe eden bayan olduğu halde en evvel yine o kanıyor; kızlara:

— İşitiyor musunuz, diyor, iş değişti. Parayı çarçur edeceğimize saklıyalım.

Beni biraz yorduktan sonra kızlar da razı oluyorlar ve beklemeğe karar veriyoruz. Aradan epeyce bir zaman geçip gemilerin gelmediğini görünce evde yeniden kalkınma alâmetleri beliriyor. O zaman öteden beriden kumaş parçaları tedarik ediyorum:

— Gelin çocuklar. Modeller geldi. Beğenin beğeneceğinizi bakalım!

Diyor ve bir takım uydurma fiyatlar söylüyorum. İş o kadar cazip ve kârlı ki benim akıllı bayan gelecek postayı bile beklemeğe razı oluyor:

— Çocuklar bakın babanız ne söylüyor; arkadan yüz elli vapur daha geliyormuş. Sürülsün diye ilk vapurlara en fena malları doldurmuşlar; sonrakiler hem daha iyi, hem daha ucuzmuş. Gelin biraz daha bekliyelim... diyor.

Biraz daha bekleyince tabiî siparişler vereceğiz. Ben para vermemek şartile her türlü siparişi vermeğe hazırım. Ama bir aksilik çıkar da mal gelmezse o başka... Hasılı görüyorsun ya işimi uydurmuş günümü gün edip gidiyorum. Şimdi Çörçil çıkıp da bu muharebe daha uzun sürecek deyince işim altüst oldu. Çocuklar:

— Sen mi iyi bilirsin Çörçil mi?

Diye betelmeğe başlıyorlar. Nasıl anlatırsın ki fukara adamın bildiğini bu dünyada hiç bir Çörçil bilemez.

Sonra muharebenin yakında biteceğine bizim hane halkı ile beraber esnaf da inanmağa başlamıştı. Bir kısmı sakladıkları malları artık meydana çıkarmayı ciddî surette düşünüyorlardı. Çörçil işi doğrulayınca onların da ümidi arttı... Çörçile neye öfkelendiğimi şimdi anladın mı?

— Haklısın, dedim, fakat madem ki başladın devam et. Çocuklarına de ki: "Ben gayet iyi bir yerden duydum. Çörçil mahsus böyle söylüyormuş. Çünkü muharebenin sonunu yakın gören İngilizler: «Madem ki iş bitmiş demek. Kendimizi sıkıntıya sokmakta mâna yok, daha az çalışalım!» diyorlarmış.., Madem ki evini politika usullerile idare ediyorsun. O halde yalana devamdan başka çare yok.

— Rüzgâr gibi çorap altı lira
— Ver bir düzine de evde fırtma kopsun!..

Karikatür

BİZİM PROFESÖR

Bizim profesör bütün âlimlerden daha dalgındır. Sağ olsaydı rahmetli Emrullah efendiyi de gölgede bırakırdı. Geçenlerde bir akşam, profesör kitabını okumağa dalmıştı. Sessizlikten canı sıkılan karısı:

— Kocacığım, dedi, hatırlıyor musun, tam yirmi beş sene evvel bugün nişanlanmıştık!

Sayın profesör yerinden fırladı:

— Yahu, şimdiye kadar niçin hatırlatmadın?. Artık evlenelim bari!..

★

YENİ ŞAPKALAR

Bayan yeni bir şapka almıştı. Kocası eve geldiği zaman onu ayna karşısında sağa sola dönüp kırıtırken buldu. Adam bunu görünce fena halde sinirlendi:

— O ne acaip külâh öyle?

Kadın çatındı:

— Beğenemedin mi?

— Yoook... Onu demek istemedim. Kim giydirmişse güzel giydirmiş diyecektim!.

★

DİNLENECEK ŞEY!

İki arkadaş konuşuyorlardı. Biri evine yeni radyo aldığı için daha pek meraklıydı. Arkadaşına sordu:

— Ankara radyosunun neşriyatı sona erdikten sonra ne dinliyorsun?.

Beriki gayet ciddî, cevap verdi:

— Başımı dinliyorum!.

— Vay tereyağı vay... Nerelerdesin... Kaç aydır meydanda yoksun?..
— Tereyağ da ne demek?.. Şuna zeytinyağı desene yahu!..

TAMTAKIR

Bay av meraklısıdır. Her pazar gece yarılarında uyanır, herkesi de rahatsız eder. Fakat avdan muvaffakiyetle döndüğü pek azdır. Karısının dilinden kurtulmak için ara sıra av hayvanları satan bir dükkâna uğrayıp elinde bir tavşan sallıyarak döndüğü de olur.

Geçenlerde yine eve eli boş dönmüştü. Bayan kapıda karşısına dikildi:

— Şu mânasız meraktan ne zaman vaz geçeceksin kuzum? Bak yine elin boş dönüyorsun. Hani tavşan?

Adamcağız boş bulunup şöyle cevap verdi:

— Vallahi karıcığım, bugünlerde hiç tavşan görülmüyormuş. Dükkân tamtakırdı!.

*

UĞURSUZLUK

İkide bir nişanlanır, ayrılır, yeniden nişanlanırdı. Bir gün yolda rastlaştık:

— Merhaba Riza, yine nişanlanmışsın öyle mi?

— Evet!

— Yahu bu kaçıncı nişan?

Riza suratını astı:

— Sorma!. Bu on üçüncü!.

Uğursuz sayıya geldik. Zannederim bu sefer evleneceğim... Kızı fena halde seviyorum.

ÇAMDEVİREN

Dargelirlinin Hayreti

Yazdılar, ucuzlamış diye zeytinyağını,
Dedim, artık kırdılar şeytanın ayağını.

Hemen evden fırladım tenekeyi kapınca,
Girdim bizim bakkala sol köşeyi sapınca.

Dedim ki: "Yüz seksene inmiş halis filitre,
Hem de sağlam kilosu, değil uydurma litre!,,

Dedi: "Ekstrası bir yana şöyle dursun,
Bu fiyata yağ değil, tortuyu güç bulursun!,,

Dedim ki: "Uzun etme, pazarı geçti Bor'un,
Ya şikâyet ederim, ya bu kabı doldurun!,,

Dedi ki: "Ol zevata benden de selâm eyle;
Bana yağ verseler de dağıtsam tenekeyle!,,

Tenekeyi bakkala bırakıp düştüm yola,
Sabahtan akşamadek baş vurdum sağa sola.

Bulamadım derdimi dinletecek bir makam,
Hulâsa: Ne yağ aldım, ne bakkaldan intikam!

Aslına mutabıktır:
Çamdeviren

Kadın — Yirmi beş lira çorap parası ver...
Erkek — Aman karıcığım, kaçırdın mı?
Kadın — Daha kaçırmadım amma, nasıl olsa bir iki dakika sonra kaçacak!

Akıl Hocası

Değirmenderede E. G.:

"1. Hiç sıkılgan olmadığım halde sevdiğim bir kıza kalbimi açamıyorum. Sebebi?

2. Bir kahkaha dokuz pirzolaya bedelmiş. Doğru mu?„

CEVAP:

1. Kalbinizi açarsanız boş görüneceğnden çekiniyorsunuz... Dolu olduğuna güveniyorsanız cüzdanınızı açın!

2. Evet. Yalnız o kahkahayı atabilmek için de dokuz pirzola lâzım.

★

Bilecikte A. B.:

"İki senelik evliyim, bir de çocuğum var... Pederle kaim pederin arası açıldı. Beni çok sevdiğim karımdan ayırmak istiyorlar. Ne yapayım?„

CEVAP:

Babalarınızın arası açıldı diye siz ayrılacağınız yerde, sizin kaynaştığınızı görüp onların anlaşması hem irfana, hem vicdana uygun düşüyor. Onlar size husumetlerini aşılayacağına siz onlara muhabbetinizi telkin edin!

★

Bursada K. Ş.:

"1. Burada bir hoca perilerle konuşuyor, bir adamın hangi hastalığa tutulduğunu söylüyormuş... Doğru mu?

2. Evlilik mi iyidir, bekârlık mı?„

CEVAP:

1. Perilerle konuşan bir hocanın sahhatinden şüphelenmek icabettiğine göre, onun hastalar hakkında fikir yürütmesine nasıl doğru diyebiliriz?

2. İkisinden de tamamile memnun olan bir adama tesadüf edilmemiştir. Ne çare ki, hayatta üçüncü bir yol da yok!

★

Mardinde E. G.:

"1. Evliyalar neden hep erkektir?.

2. Bütün metalarda göze çarpan ucuzluk akla da sirayet ederse haliniz nice olacak?„

CEVAP:

1. Evliyalar kadın olsa erkekler kıblesini şaşırıp, onlara ibadet ederler diye...

2. Akılda ucuzlamak alâmeti olsaydı Mardinden bize müşteri gelir mi idi?

★

Gümüş Hacı köyde A. K.:

"Vatanî hizmetime bir sene var. Evleneyim mi, evlenmiyeyim mi?„

CEVAP:

Evlenme işini vatan hizmetinden sonraya bırakın: Gözünüz ilerde iken gönlünüz geride kalmamış olur...

★

Simavda A. G.:

"Leylekler, çoluk çocuk, dört beş nüfus gittikleri halde, ertesi sene, çift olarak eski yerlerine dönüyorlar... Bu dönen çiftler ana baba ise, yavruları nerede? Yavrularsa ana baba nerede?...„

CEVAP:

Dönen çiftler, ana ile babadır. Yavruları, kimbilir, hangi çapkının, hangi haspanın kuyruğuna takılıp bir tarafta kalmışlardır! Zamane çocukları bunlar...

★

Eskişehirde Adresi mahfuz:

"29 yaşında, 1.77 boyunda ve 71 kilo ağırlığında, sarışın, mavi gözlü, mütenasip bir gencim. Şerefli bir vazife ve yüz liradan fazla bir maaş sahibiyim. Evlenmek istiyorum. Acaba, şehirli ve taşralı, temiz bir aile kızı bulup evlenebilir miyim?„

CEVAP:

Bu yaşta kaynatalık edeceğim hiç aklıma gelmemişti... Teklifinizle alâkalı mektup ve resimleri, badettetkik, ciddiyetine emin olduktan sonra size göndeririz... Ne diyelim? Hayırlısı olsun!

★

Uşakta M. Ş.:

22. 12. 29. 12. 2. 6. 9. 6. 17. 12. 28. 18. 21. 25. 16...

CEVAP:

17. 6. 16. 25. 24. 15. 25. 2. 1. 17, 1!

Akıl Hocası

İhtiyar kadın — Vah vah kadınların da taklidi çıkmış!..

MUSOLİNİ NUTUK VERDİ. GÖBELS MAKALE YAZDI. (Gazetelerden)

— Ben dehşetli bir nutuk söyledim. Sen de şiddetli bir makale yaz.

— Sende yok candan eser, bende akıldan zerre,
İki yoktan ne çıkar, şöyle düşün bir kerre.

KUŞLAR

Analar çok defa çocuklarının suç ortağıdırlar. Hele kız çocukları için!. Bayan Nebile de Müjgâna yataklık ediyor, onun kabahatlerini örtbas edip duruyor.

Sakın aklınıza kötü kötü şeyler getirmeyin!.. Ortada hırsızlık, dolandırıcılık, yankesicilik gibi yüz kızartıcı bir iş yok. Müjgânın suçu, babasının yasağına rağmen nişanlısile buluşması, anasının suçu da buna göz yummasıdır. Alimallah, babaları bir duyacak olsa evi onlara zindan eder!.

Ne diyeceksiniz, adamcağızın da kendine göre hakkı var. Bir kere sonyundan öyle görmüş... Kızını, karısını şuna buna peşkeş eden babayiğitlerden değil... Müjgânın nişanlısı komşu çocuğudur. Derli toplu, efendiden delikanlıdır ama nikâh kıyılmadıkça onların bir araya gelmesine, başkalarının yaptığı gibi sinema senin, dans benim, şürtmelerine razı olamıyor.

Karısı da onun isteklerine karşı gelmek istemez ama bu kadarcık da göz yumucu olmazsa kızın nişanlısını kaçıracağından korkuyor ve içinden kendi kendine açık kalplilik edip itiraf ediyor:

— Ben de vaktile böyle yaramazlıklar için can atardım.. Fırsat buldukça Mehmetle neler yapmazdık?!.. Şimdi aile babası oldu, eski yaptıklarını unuttu. Başkalarının da ayni şeleri yapmalarını hoş görmüyor!.

Kadıncağızın yerden göğe kadar hakkı vardı. Ama kocası böyle düşünmüyordu. Çoluğa, çocuğa karıştıktan sonra ona bir sofuluktur gelmişti:

— Biz o zamanlar bir cahilliktir ettik!... diyordu. Şimdi zaman eskisi gibi değil.. Sonra gül gibi kızımız ziyan mı olsun?!.

Yalan değil, Müjgân gül gibi kızdı doğrusu!. Sanat okulunu bitirdikten sonra babası onu eve tıkmış, bir yere çıkarmaz olmuştu. Ferdinin yüksek ticareti bitirmesini bekliyorlardı. Buna da bir sene kalmıştı. O zaman iki gencin nikâhı kıyılıp düğünleri yapılacak, baba da ağır bir yükten kurtulacaktı.

O zamana kadar ipin ucunu sıkı tutmak, iki nişanlıya göz açtırmamak kararında idi. Ferdi yalnız pazar günleri nişanlısını ziyaret edebiliyor, müstakbel kayınpederin gözü önünde bir iki saat havadan, sudan konuştuktan sonra çıkıp gidiyordu.

Hafta arasında yolu düşerse (!) eve uğradığı, bir iki dakika oturup hal, hatır sorduğu da olurdu. Babalarının bu vakitsiz ziyaretlerden hiç hoşlanmandığını bildikleri için ana, kız o gün Ferdinin eve geldiğini ağıza bile almazlardı.

Zaten Müjgânın bütün çocukluğu baba korkusu içinde, sessiz, sadasız geçmişti. Annesi onu hep:

— Baban gelince sen görürsün!..

Diye korkutarak büyütmüştü. Akşamları daha annesi bir şey söylemeden, babası onun gündüzki yaramazlıklarını birer birer sayardı. Küçük Müjgân babasının bunları nasıl haber aldığını bir türlü anlıyamazdı. Babası!

— Kuşlar haber veriyor!

Derdi. Bu işin içyüzünü yıllarca sonra öğrenmişti. Kendisinden on dört sene sonra dünyaya gelmiş olan küçük Çetin yaramaz mı yaramazdı. Babası kapıdan girer girmez annesi Çetinin o günkü yaramazlıklarını usulca fısıldar, babası da:

— Gel bakalım Çetin buraya!. Yine bu gün iki tane tabak kırmışsın!.. Yumurtanı içmemişsin... Misafir çocuklarını döğmüşsün!.. derdi.

Bunları da babasına haber veren kuşlardı! Çetin bu yüzden kuşlara düşman kesilmişti.

O akşam babasına kapıyı Müjgân açmıştı. Çetin de yanında idi. Onun için annesi, küçüğün raporunu vaktinde yetiştiremedi. O gün, fevkalâdeden, Çetin de hiç bir haşarılık yapmamıştı. Azarlanmıyacağından emin olduğu için göğsünü kabartarak babasına seslendi:

— Kuşlar geldi mi?

— Geldi!

— Ne dediler?

Babası karısının gözlerine bakarak cevap verdi:

— Çetin bu gün uslu durdu, dediler.

— Yumurtamı içmiş miyim?

— İçmişsin...

— Öğle uykusu uyumuş muyum?

— Uyumuşsun.

— Başka ne olmuş?

Karısı işareti kestiği için adam cevap veremedi. Çetin keyifli keyifli gülüyordu:

— Bilemedi!.. Bilemedi!.

— Neyi bilecektim? Sen söyle, belki hatırlarım. her halde onu da söylemişlerdi.

— Ferdi ağabeyimin geldiğini söylemediler mi?

Babasının kaşları çatıldı:

— Söylediler!..

— Öyle ise bil bakalım, ablamın rujları çıkıyor mu, çıkmıyor mu?

— ?!..

Çetin masum kahkahalarla odayı çın çın öttürüyor, Müjgânla anası ecel terleri döküyor, babası da köpürdükçe köpürüyordu. Yumurcak son baklayı da ağzından çıkardı:

— Keşke bugün ben de yaramazlık etseydim!. Senin kuşlarının hiç bir şeyden haberi yok! Ferdi ağabeyim ablamın dudağına sürdüğü boyanın kendi dudağına çıkıp çıkmadığını tecrübe etti.

Anası dayanmadı, söze karıştı:

— Etmişse ne olmuş?! Çocuklar öyle herşeye karışmazlar!

Çetin dudaklarını buruşturdu:

— Ya... Çocuklar karışmazlarmış. Ablam boyalar çıktığı için az daha düşüp bayılacaktı. Ferdi ağabeyim kucaklamasaydı yere düşüyordu.. Ablama yazık değil mi?.. Elbette söylerim!..

ÇALAPALA

GÖNÜL BELÂSI

Yazan: RAGIP ŞEVKİ

— 14 —

Şarkısı takip etti. Ses, tellerin titreyişinden, üflenişlerden, küçük darbelerden toplanıp şarkıyı okuyanların billur seslerine karışıyor, hafif, ipek yumaklar halinde, konağın içinden fırlıyarak sokağa düşüyor, düşerken de açılıyor, tel tel oluyor ve rüzgâra karışıp Muhsin efendinin kulağına çarpıyordu.

Muhsin efendi, içinde birikmiş olan yaşların:

Gönlüm de çok zamandır eyvah senden ayrı
Öksüz çocuklar gibi gönlüm senin için inler
Aaaah senin için inler...

Seslerile gözlerinden yanaklarına yuvarlandığını hissetti, fakat yine de kıpırdamadı. Başını pervaza dayamıştı. Kafesli pencereden dışarısı, karanlığı buğu içinde ancak farkedebiliyordu. Konaktan gelen sesler kulaklarına değil, gönlüne vuruyordu. Daha doğrusu birer damla su gibi damlaya damlaya geliyordu. Gözlerini yumdu, dudaklarını birbirile ezdi ve rahat, sakin ve içi kanayarak ağladı.

Fakat bu öyle bir göz yaşıydı ki, her düşen bir damlaya mukabil beş on damla daha gönlünde toplanıyor, yarası deşiliyor, kanıyor ve ona acıların en büyüğünü veriyordu.

— Ah Tahire, Tahirem!.. diye inledi.

O burada oluverse, şu saniyede karşısına çıkıverse, ne çok şeyler söyliyecekti, gönlünü nasıl ona delicesine açacaktı.

Konakta yeni bir şarkı başlamıştır:

Vah meyusi visalindir gönül
Şimdi me'nusi hayalindir gönül
Bülbülü bağı cemalindir gönül
Ah... bir aşüfte halindir gönül

Muhsin efendi, iki elile göğsünü bastırarak dişlerini sıktı. İçinden iki ses birden harekete geldi. Biri gönlünün, diğeri de şuurunun sesi idi. Şuuru keskin, acı bir haykırışla:

— Yazık, çok yazık... Tahireyi bendedemedin, onu kendine bağlıyamayınca böyle hayallerle uğraşma... Onun o gül yüzü, o bülbül dilli sesini duymak için çok çekeceksin, hep senden, senin oynaklığından, senin hafifliğinden bütün bunlar oldu gönül! diyordu.

Gönlü, Muhsin efendinin gönlü, kısık, zayıf, yaralı bir sesle:

— Ne yapayım, diyordu, her şeye, azara, tekdire tahammül edeceğim, derdimi kimseye, hiç kimseye söylemiyeceğim, hicran okları ile gönlüm yüz parça oldu. Bu yüzden yalnız, kimsesiz, perişan kaldım!

Konakta yeni bir fasıl başladı. Sesler daha coşkun, fakat daha yaralı gibiydi:

Etme beyhude figan vazgeç gönül
Gel bu sevdadan hemen vazgeç gönül
Olmasın halin yaman vazgeç gönül
Gel bu sevdadan hemen vazgeç gönül

Muhsin efendi bir anda Tahireyi karşısında buldu. Bütün *çizgileri, bütün renkleri, bütün* hatları ile o güzel Tahireyi... İki adım önünde ayakta duruyor, ona bakıyordu. Muhsin efendi bunun bir hayalden ziyade bir hakikat oluvermesi ümidine gönlünü açarken, Tahire birdenbire dikildi, kaşları çatıldı ve sesi çatallaştı:

— Defol buradan, defol buradan...

Muhsin efendi yasla gözlerini açtı. Ah, şu gönlünün kadınile, o hayatın kadını arasında ne kadar fark vardı, ikisi de birbirinden ne kadar ayrı idi.

Gece yarısından sonra konaktaki fasıl durunca, bütün mahalleyi derin bir sessizlik kapladı. Bu, Muhsin efendiyi üşüttü, donup kaldığı, hayallere daldığı, daima gözü önünden Tahireyi eksik etmediği dakikalar içinde, Muhsin efendi bir kaç yaş birden ihtiyarladığını hissetmişti. Ne yapacaktı? Böyle bir yaşamanın onca mânası olabilir miydi? Hayır... Tahiresiz bir ömür geçirebileceğini sanmıyordu. Bir kadından bıkmca bir başka kadını sevebilen erkekleri gıpta ile düşündü ve gözlerini yumdu.

— 7 —

Üç gün sonra, sabah ezanına kalkan Cudiye kadın, sofada, upuzun, hareketsiz yatan Muhsin efendinin vücudile karşılaşınca acı bir çığlık kopardı:

— Aaaay, Muhsinciğime bir haller olmuş a dostlar!.. Kızız, Naciye Koooos!

Besleme yatağından korku ile uyandı, hemen kapı komşulara haber gitti, bir kaç kadın bir oldu, Muhsin efendiyi zar zor odasına taşıdılar. Attar Hamdi Efendinin üst katını tutan mütekait doktoru getirdiler.

İhtiyar doktor, yalnız hekimlikten değil, candan da, hayattan da haylı uzakta idi. Gözlüklerini elleri titriye titriye burnuna takıp eğildi:

— Bu adamcağızın bir hastalığı mı vardı, bir kederi mi vardı? diye sordu.

Cudiye kadın namahremden çok uzakta durmak isterdi. Bu sual karşısında:

— Ayol sen bizden iyi bilirsin! diye dürttükleri zaman cesaret etti, söyledi:

— Kederi vardı doktor efendi, gençcecik bir karısı var, lâkin, işte, yıldızları barışmıyor, zavallıyı evinden koğmuş!

— Allah allah, süphanallah! Be canım, ne yapmış bu biçare?..

Cudiye kadın kısık bir sesle:

— Bilmem ki, dedi. Üç gün oluyor bizim eve geleli... Elimde büyüdü, kişi zade idi. İşte kadın bu, kadın insanı ya vezir eyler, ya rezil senin anlıyacağın!

— Buncağız zehirlenmişe benziyor, ağzında köpük var, bir şey içmiş olmasın... (İhtiyar doktor ceplerini yokladı) Aletlerimi de almamışım ki anlıyayım! (Aletleri! de olsa bir şey anlıyacağı yoktu ya...) Maamafih pek tehlikeli değil, biraz yoğurt yedirin! (Muhsin efendi başını sağa sola çevirince seslendi) Yahu, birader, bana bak!.. (Kadınlara döndü) Öyle yapın, biraz yoğurt, kâfi. Hadi Allahaısmarladık!

Doktor çıkar çıkmaz Cudiye kadın koştu, Muhsin efendinin üzerine eğildi:

— Muhsin, Muhsin efendi oğlum, bir yerin ağrıyor mu?

Muhsin efendi inledi:

— Ahhhh, Tahire... Tahire!

— Hey rabbim, kara sevdalara düştü, zalim kadın neler yapıyor, görüyor musunuz kardeşler?.

Ayağa kalktı. Uzun boylu, iri yarı bir kadına döndü:

— Münevver hanım, sana zahmet, bekler misin şuncağızı da ben o yelloza kadar gideyim. Onsuz olmıyacak bu adam, kandırmalıyım, getirmeliyim.

Bir kaç kadın birden, Münevver hanıma teklif edilen bu nöbeti kabul edince Cudiye kadın hemen feracesini sırtına attı, beyaz yemenisini başına sardı, çıktı, gitti.

Halbuki hâdise, hiç de bir zehirlenme hâdisesi değildi. Sadece Muhsin efendinin zâfiyeti idi. Sabaha karşı kalkmış, uyuyamamıştı. Yüreğinde bir çarpıntı hissederek musluğa kadar gitmek, yüzüne gözüne su dökmek istemiş, sofaya çıkar çıkmaz gözleri kararmış düşmüştü.

Etrafında toplananları hissediyordu. Doktoru bile dinlemişti. Fakat dermansızlıktan o hale gelmişti ki, bütün söylenenler ona hiç bir tesir yapmıyordu. Yalnız bir seferinde, Cudiye kadın: "Bir yerin ağrıyor mu?,, dediği zaman kalbinin içinde Tahirenin yeniden tepindiğini hissetmişti ve acısı daha çok artmıştı.

— 8 —

Bir saat geçmeden Tahire, sırtında ipek çarşafı ile göründü.

Cudiye kadın kapıyı açarken:

— Aman, birdenbire görünme, dediğim gibi, çok halsiz düştü! diye fısıldadı.

Kendisi öne düştü, Tahire arkasından onu takip etti. Sofaya çıktılar. Kapı eşiğinde duran bir kadın, Tahireyi görünce, heyecanla içerdekilere haber verdi:

— Tşşşş, geliyor!..

Kadınlar açıldılar, Cudiye kadın yatağa yaklaştı. Dudaklarının etrafını yoğurt kurusu kaplamış olan zavallı Muhsin efendiye doğru seslendi:

— Muhsin, evlâdım, oğlum, bak Tahire geldi, hastalığını duymuş!..

Muhsin efendi, o bir saattenberi gözleri kapalı, halsiz, sessiz, sakin yatan Muhsin efendi, birdenbire, sanki bir ateşe değmiş gibi, bir anda topuklarına kadar titredi ve başını çevirdi.

Gözleri alabildiğine açılmıştı. Sararmış, solmuş ve parlaklığını kaybetmiş olan gözlerinin akları içinde siyah göz bebekleri heyecan içinde titriyordu. İnanamamıştı, inanamıyordu, bir rüya gördüğünü sanıyordu.

— Arkası var —

Yavrunun kuvvetli, sağlam olmasını, neşeli büyümesini istersen

FASFOTİN Necati

Yedir.

Vitamini bol, kalorisi fazla bu kıymetli bebek gıdasını miniminilere mutlaka yediriniz.

TAKLİTLERİNİ ALMAYINIZ

Bahçekapı: SALİH NECATİ

NECATİ ism'ne dikkat.

EV İlâçları

Yazan : Dr. NURİ ERGENE

Bütün nebatların sağlık üzerine olan tesirlerini resimlerile bu eserde bulacak ve kullanma şekillerini öğreneceksiniz. (*Ev İlâçları*) ayni muharririn (Ceb Doktoru) eseri kadar faydalı ve lâzımdır. Hiç [illegible] bu eserden kendini mahrum edemez. Karton ciltli olarak her yerde (125) K.

— YEDİGÜN NEŞRİYATI —

BOĞAZİÇİ KONUŞUYOR

A. Cabir Vada'nın kaleme aldığı bu kıymetli eser Boğaziçinin ve Boğazda Kanlıcanın tarihçesini bütün inceliği ile anlatmaktadır. Yarım asıra yakın bir zamandanberi Boğazda yaşıyan ve bütün hayatını Boğazın tetkikine bir amatör gibi bağlıyan A. Cabir Vadanın bu eseri satışa çıkmıştır. Fiatı 125 kuruştur.

YEDİGÜN NEŞRİYATI

KARİKATÜR

İDAREHANESİ

İstanbul, Ankara caddesi, Acımusluk sokağı, No. 7.

Telgraf: İstanbul KARİKATÜR
Telefon: 23031

ABONE ŞARTLARI

Senelik 750, altı aylığı 375 Türkiyenin her tarafı için kuruştur.

Ecnebi memleketler için senelik Ecnebi memleketler için 1200, altı aylığı 600 Kuruştur.

İdarehaneye gönderilen yazı ve resimler, basılsın basılmasın geri verilmez.

TÜRK ÇOCUĞUNUN ALTIN KİTABI

Mustafa

ATATÜRKÜN ROMANI

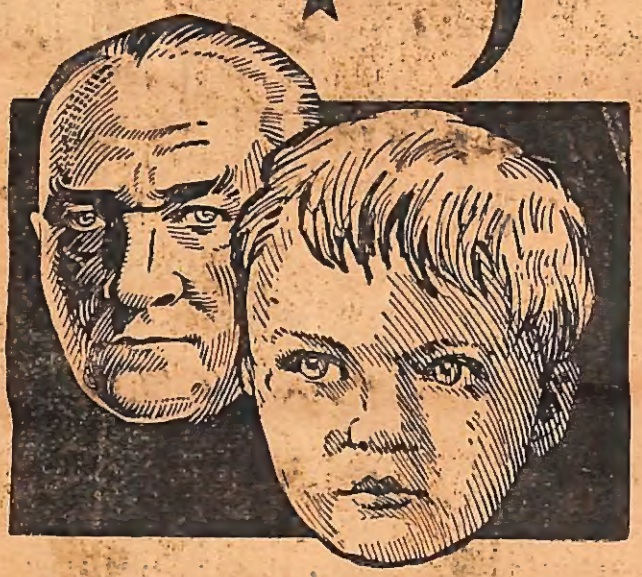

Yazan: Rakım Çalapala

50 RESİM • NEFİS BASKI

Yeni Çıktı

HER KİTAPÇIDA 1 LİRA

YEDİGÜN NEŞRİYATI

HUSUSİ HAYATLARINDA HÜKÜMDARLAR

Bu eser, bugünkü dünya kıraliarının hayatı hususiyetlerini ve saraylarının içyüzünü bütün inceliği ile anlatmaktadır. Hüseyin Cahit Yalçın'ın dilimize çevirdiği bu eser senenin en meraklı kitabıdır.

İki cilt olarak çıktı.

Her cildin fiatı 125 kuruştur

YEDİGÜN NEŞRİYATI

10 Sene Gençleştim

Bayan J. J. yazıyor: "Yegâne cild gıdası olan Tokalon kremlerini yalnız iki hafta kullandıktan sonra bir çok yaş gençleştiğimi görerek sonderece hayrette kaldım". Penbe renkteki Tokalon kreminde meşhur bir cild mütehassısı tarafından keşfedilen hayret verici gençlik unsuru "Biocel" vardır. Bunu yatmazdan evvel kullanınız. Sabahları da (Yağsız) beyaz renkteki Tokalon kremini sürünüz. Bu sayede yeni ve şayanı hayret güzellikte bir ten temin edeceğinizi garanti edilir, aksi takdirde paranız iade olunur.

AYLIK **ANSİKLOPEDİ**

YEDİNCİ SAYISI ÇIKTI

Bugünün mühim hâdiselerini tarih edebilmek ve tarihin birinci plâna getirdiği eski vakaları tekrar gözden geçirmek için behemehal "Aylık Ansiklopedi„ yi okumak lâzımdır. "Aylık Ansiklopedi„ her evin temel direğidir.

Sahibi, U. Neşriyat Müdürü: Sedat S.
Basıldığı yer: Yedigün Matbaası

Karikatür

Tombul teyzenin kocası — Bu küpleri iyi akıl ettim. Hanım sokağa çıktığı zaman çocuklar anneleri zannedip rahat rahat süt emiyorlar!..